

САНГА ОЛЛОХ

Х а н н а т
1931 снл алтынны
15 нүүдтэн тахсар

ССИП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 92 (5916) 1983 снл. Атырдах ыйын 4 күнэ ЧЭППИЭР

Снлнана
2 харчы.

Атырдах ыйын 5—14 күннэригэр опшоонунга
общественность иккис күргүөмнээх тахсыыта
БУКА БАРЫ—ХОДУНАБА, СУБУОТУННЬУККА!

СИЛЭСТЭЭНИ УТАЛЫТЫМЫАХХА

Быыл оройон совхозтара 3290 тонна силэни бэлэмниэхтэр. Бу дингинэн улахана суох былан. Ол эрэри бас ыйа ардаа суох, кураан буолан быыл күөх маасса үүнүүтүн туруга мөлтөх. Снлэ саалааны быһыытынан 185 гектарга ыйылыбыт рпс үүнүүтэ Хатылы отделениетыгар эрэ арыл күүтэриллээх. Онтон атын сирдэргэ улаахшы курааниаата. Ол үрдүнэн совхозтар ардахтатыны хааччыбакка балаһыаньаны бэлээн уустуруулар.

Эрилик Эристин аатынан совхозка силэстиэр културалары саас эрдэ ыспыттар эрэри, ардахтатыны кыайан хааччыбакка, үүнүү тахсыта хойутаата. Хоптово Мыраанытын нүөлсүтэр системата баччаанга диэри көдүүстээхтик туһаныла илик. Онтон Хайахсыт отделениетын Катит Күөдүгэр 28 гектардаах ходуһаны нүөлсүтэргэ аналдаах бэртээхэй система олоһуллубута эмиз толору туһаныллыбат.

Күн-дөйд, айылга соннуур мөлтөх усулуобуйалар булугас-талыгас буолуу элбэди быһаарар. Онтон оройон совхозтара өр кэмнээх кураан буолбутун үрдүнэн баччаанга диэри туох да күтүүннээх дьаһалы ылбакка олороллор. Былингин туругунан силэни угууга снэра суох бытаары таһаарылыа.

ССКП райкомун бюротун уонна райсовет исполкомун холбохутаах мунунахтарыгар «Оройон совхозтара силэстээһин былаанын тодон иһэллэрин туһунан» боппурус дьүүллэһилинээ. Атырдах ыйын 1 күнүнээри туругунан баара-суоҕа 320 тонна силэс угулунна, ити аасы, снл туһааннаах кэмнээхтээхтэр 213 тоннанан арыах. Ол иһитэр Карл Маркс аатынан уонна «Чурапчы» совхозтар биэр да тонна силэһэ суох олороллоро дьиксиниллээх.

Холбохутаах мунунах баһына күөх маассатын үүнүүтэ мөлтөдүнэн адыс субу күннэртэн ходуһа отуттан силэстээһингэ маассабыдык киирэри мадалаарынан вахра уонна совхозтар дирекцияларын, парткомнарын, сельсоветтар исполкомнарын эбэллэстээтэлээтэ. Одьулуун, Мутудай, Болтоно, Хатылы, Хадаар, Хайахсыт уонна Чакыр отделениеларыгар ходуһа отуттан силэстээһингэ киирингэ чопчу дьаһал олохтоонно.

Бу күннэртэ ардахтатыны түргэнник быһаарыа эрэ баһыанаттан силэһи угууга кыахтары үөснэтиэхтээгин толору өйдүөхтээхпит. Ардахтатын тохотуллубуна икки сменанан ытыллар булгучулаах көрдөбүл быһыытынан туруорулунна.

Ходуһа отун силэскэ анаан угууга оту силэс комбайнынан кырбатан, траншеяларга угуу сүбөлөннө. Ыраах ходуһаларга сир үрдүгэр пленкаларынан бүрүйдэ силэстээһин тэриллэхтээх.

Үгүс сирдэргэ силэһи угар траншеялары оноруу уонна чөлүгэр түһэри үлэтэ бытаардылына. Ойноор Хайахсыт, Чакыр отделениеларыгар траншеялары тутууну саалаабакка олороллор.

Быыл Амма өрүдүнэн кэлбит силэс комбайнара мистэҕэ тирдилээ иликтэр. Маныаха «Сельмехтехника» холбоһута, совхозтар салалталара суһал дьаһаллары ытылахтаахтар. Оройуоннаағы оперативнай штаб ходуһа отуттан силэстээһингэ общественности уонна шэфтээх тэрилтэлэр көмөкөрүн тэрийэр. «Сельхозхимия» холбоһута совхозтары пленканын хааччыыны боппуруостарын уталытпакка быһаарар эбэллэстээхтэр.

Ходуһа отуттан силэһи угуу быһылгы дьыл уратылаах сорута.

ССКП райкомугар, райсовет исполкомугар УДАРНАЙ ДЕКАДАЛАР БАСТЫННАРА

ССКП райкомун бюротун уонна райсовет исполкомун холбохутаах мунунахтарыгар от ыйын 10 күнүттэн атырдах ыйын 1 күнүгэр диэри оттооһунга биллэриллэбит ударнай икки декадалар түмүктөрө таһаарылына.

Социалистическай куоталаһы усулуобуйатын быһыытынан сезоннаары соруудахтары 40 бырыһыантан итэҕэһэ суоһун толорбут маньык отделениелар, звенолар кыайылыаһын аарылынылар. 1143 тонна оту советуюпкалаабыт Болтоно отделениетыгар бастакы мистэ анаанна уонна «Москвич» автомашина фондата бэрилинээ. Калмим механизациялаах звеноларга 441 тонна оту кэбиһэн Субуруускай аатынан совхозтан П. П. Соловьев звенота бастакы, 442 тонна оту кэби-

һэн «Мындааайы» совхозтан М. Д. Николаев звенота иккис, эмиз бу совхозтан 421 тонна оту советуюпкалаан Г. К. Гермюгов звенота үгүс мистэни ыллылар. Механизированнай агардаах звеноларга 208 тоннаны кэбиһэн Эрилик Эристин аатынан совхозтан А. И. Олесов звенота бастакы, эмиз бу совхозтан 208 тоннаны советуюпкалаан Н. Н. Дычазвейка звенота иккис, 208 тоннаны оттоон «Мындааайы» совхозтан К. Д. Гермюгов звенота үгүс мистэни ыллылар. Көлө-илин звеноларыгар 250 тонна оту советуюпкалаан «Чурапчы» совхозтан Д. Д. Трфимов звенота бастакы, 232 тоннаны оттоон Субуруускай аатынан совхозтан В. П. Седалищев II звенота иккис, 195 тоннаны советуюпкалаан Карл Маркс ааты-

нан совхозтан Д. Е. Константинов звенота үгүс мистэни ыллылар. Илин звеноларыгар 110 тоннаны советуюпкалаан «Чурапчы» совхозтан Д. Л. Попов звенота бастакы, эмиз бу совхозтан 85 тоннаны кэбиһэн И. П. Сиңцев звенота иккис уонна 85 тоннаны оттоон И. Е. Ногородов звенота үгүс мистэни ыллылар. Үлэ уонни сынныалааҕаардыгар 210 тонна оту советуюпкалаабыт Н. Н. Митронов звенота (Кытааннах) бастакы, 181 тоннаны кэбиһит Г. Н. Аммосов звенота (Хатылы) иккис, 103,6 тоннаны оттообут С. Д. Седалищев звенота (Одьулуун) үгүс мистэни ыллылар.

Кыайылыах отделениета уонна звеноларга ССКП райкомун райсовет исполкомун Бочуотунай грамоталара туттарылынылар.

Совхозтартан усулуобуйаны толорбут биэр да совхоз суоһунан мистэһэр анамматылар.

Атырдах ыйын 1 күнүнээри туругунан оттоон графигар Субуруускай аатынан уонна «Мындааайы» совхозтар

кирдилэр. Отделениелартан (Болтоногтон ураты) графигтарын Снлн, Болугур уонна Хоптово толорбуттара бэриэтэнээ.

Ол эрэри оройуонга от үүнүүтэ куһаҕала суоһу. Ону тэнэ күн-дөйд усулуобуйата ураты табыгастаарын үрдүнэн ходуһа үлэ тэтимэ билигин даһаны астынарбат. Оройон совхозтара сылаабы оттооһун соруудаһын 36,4 бырыһыан толорон графигтан хаалыһыны таһаардылар. Ордук уустук балаһыаньа снлһиһи хууга таһаарылыбыта ыйылыһа уонна маньаха анал боппурус көрүлүннө. Таһаарылыбыт бытаарылылар туоратар сылтан холбохутаах мунунах атырдах ыйын 1-15 күннэригэр сүөһү аһылытын советуюпкалааһынга буурдааһыннаах икки нэдиэлэни биллэрдэ уонна ыйылыбыт болдоххо оттооһун силэстээһин графигын снлһиһиһэрэргэ совхозтар дирекцияларын, парткомнарын, сельсоветтар исполкомнарын уонна бары тэрилтэлэр салайааччыларын бэлэһинистэтэлээтэ.

СҮӨНҮГЭ КИМ ТӨНӨ АҢЫЛЫГЫ БЭЛЭМНЭЭТЭ (АТЫРДАХ ЫЙЫН 3 КҮНҮНЭЭБИ ТУРУГУНАН)

Совхозтар, отделениелар	Үлэһит ахсана	Охсуу (гектар)	Кэбиһин (тонна)	Снлэс (тонна)	От мээк. кэҕэ (тонна)
Карл Маркс	672	8533	3838,4	—	100
Одьулуун	260	3103	1231	—	100
Мутудай	218	3701	1333,5	—	—
Вахсы	185	1869	1123,9	—	—
Субуруускай	244	2780	2095	70	—
Хатылы	137	1150	765	—	—
Болтоно	107	1630	1330	70	—
Эр. Эристин	664	7345	3449	110	54
Хоптово	238	2180	1240	110	54
Хадаар	129	1765	775	—	—
Хайахсыт	135	1846	768	—	—
Чакыр	142	1544	666	—	—
«Чурапчы»	448	4473	3092	60	—
Сылаһ	242	2145	1548	80	—
Кыланки	116	1365	899	—	—
Арыылаах	90	983	645	—	—
«Мындааайы»	280	4738	2992	630	—
Болугур	202	2625	1848	450	—
Соловьев	78	2113	1143	—	—
Орой. үрдүнэн	2308	27869	15466,2	890	154

Көмө кэниир

Оройуон сельскэй Советтарын тэрийиһэлэринэн бу күннэртэ 1136 киһи совхозтар ходуһаларыгар оттуу сылдьадылар. Киһилэр атырдах ыйын 1 күнүнээри туругунан 1758 тонна оту советуюпкалаатылар.

Оройуонга ытырылыах Болугур сельскэй Советыгар 107 киһи окко бастайаанпайдык үлэллэр. Нэһилиэккэ баар тэрилтэлэр үлэһиттэрэ, уопускалаахтар, студентар кизинник тардылынылар. 50 дьон хаһаай-

катыгар 2,5-тин центнер оту советуюпкалырга быһылы тирдилинээ. Бу күннэртэ 265 тонна от кэбиһиллэн графиг икки бүктэн ордук куһаарылына.

Общественность көмөтүн тэрийингэ Вахсы, Кытааннах, Мутудай, Чурапчы, Одьулуун, Хоптово сельскэй Советтара албах үлэни ыттылар. Бу сельскэй Советтар оттооһун графигын тутуһан иһэллэр.

С. ПОПОВ,
«СО» общ. корр.

Ииники күөһгэ табыстылар

«Мындааайы» совхоз отчуттара үлэ тэтимин күнтэн күн ахсын эбэн, атырдах ыйын 1 күнүгэр хаһаайыстыба графика киирэрин хааччыдылар.

Манна, Соловьев отделениетыттан, М. Д. Николаев салайар калмим механизациялаах звенотун коллектива хас биридди күнү мунгутуурдук туһанан, оройуонга социалистическай куоталаһы ииники күөнүгэр табыста Ходуһа хоһууттара от

Механизатордар Болугур отделениетыттан Г. К. Гермюгов звенота таһаарыт ытырылытын өбөөн былаанын таһынан эбэн 10 тонна оту бэлэмниргэ урдэтиллибит эбэллэстииһэ ылыннан тэтимнэригэр өссө күүһүрдэллэр.

«СО» общ. корр.

ТҮҮА ХАҢААЙЫСТЫБАТЫН УПРАВЛЕНИЕТА.

ССКП райкомун бастакы секретара таб. И. П. ЛИСТИКОВ дакылаатын дьүүлээһи

Урут итиннэрлибитин курдук, ССКП райкомун XII пленумунан партия райкомун бастакы секретара таб. И. П. Листиков огорбуг «ССКП КК бэс ыйынаабы (1983 с.) уонна ССКП обкомун онус пленумунан түмүктэрин итиннэ Киин Комитет Пленумугар ССКП КК Генеральной секретара таб. Ю. В. Андронов этинтэн үөскөөн тахсар оройуоннаабы партийнай тэрилтэ соруктарын туһунан» дакылаатын дьүүлээһингэ уон киин тыл эттэ. Кииннэр оройуон коммунистара, бары үлэһиттэрэ ССКП Киин Комитетин бэс ыйынаабы (1983 с.) Пленумун уураахтарын, Пленумун ССКП КК Генеральной секретара таб. Ю. В. Андронов этинтэргэ туруорбуг соруктарын уонна түмүктэринэн, партия саха уобаластаагы комитетин онус пленумун уураахтарын диринг биһирэбиллээн көр сүбүттэрин, быһаччы салалтага ылбыттарыг туһунаабын итиннэрдиһэр.

Дакылааты дьүүлээһингэ бастааһын тыл итиннэ ССКП райкомун бэс ыйынаабы (1983 с.) Пленумун чилиэнэ, Эри-Эриэтин аатынан совхоз парткомун секретара И. С. Дмитриев саныгытэ көмө маассабай-политическай үлэ тэрээһинин биһирэбиллээн көрүгэр 48 политтэрийэччи, 32 агитатор, 30 политинформатор туруоруллубуттары, 14 кыһыл муунук, 24 культурнай отуу, пресс-киин уонна группалар тэриллэбиттэрин, шэфтээх Саха сирин суруйааччыларын соһуун предствителэлэрэ быһаччы быһаагы огорооччуларга лекциялары, бэсидэллэри ыыталларын бэлэттээн туран, иитэр үлэ-бэс итэрсэргэ болгоһонуну туһаайда. Иччаты итиннэ, үлэ-бэс уһуууга наставниктар улаахан оруолаахтар. Бу үлэни ардыгар ахайбакка хаалларыттан орто үөрэти бүтэрэн производствода үлэтин тахсыбыт кэрдөрүүлэрэ намайаах буолар. Итиннэ сибээстэн араатар партком наставниктары кытта үлэтин былааннарын биһирэбиллэрдэ. Нэһилиэннэ өртотугар иитэр үлэни ыытыагы учууталлар сүүрүн күүһүнэн буолаллар. Ол эрээри бу үлэ-бэс итиннэ атын араа-матан туһаныы совхозка өрттө суох. Бу учуотта-нара, итиннэ идеоло-

гическай активы кэп-тэнигэ үлэ былааннаах-тык тэриллэрэ наада. Түмүгү араатар иитэр үлэни тэрийиңэ совхоз-таагы партийнай тэрилтэ аадырыһыгар кирибит критическай бэлэттэ-риннэри туоратыагы бы-лааннаах үлэ тэриллэ-риннэри пленум кытты-лаахтарын эрэннэрдэ.

Бийиги энеобуг ССКП КК бэс ыйынаабы (1983 с.) Пленумун уу-раахтарын итиннэ бийи-рэбиллээн көрүгэр, — диэ-тэ ССКП райкомун чи-лиэннэргэ кандидат, Су-буруускай аатынан сов-хоз-рабочайа С. Н. Кар-тузов. — Үлэ коллектив-тарын туһунан Сокуону ССРС Верховнай Совет-тин сессията бигэрэтти-тэ коллективтар чилиэн-нэрин итиннэ көдүүһэ улаахан. Производствода бэлэттэммит кирбиини-лэр иһин өксүһүүтэ, үлэ-режимин, дыссипли-нинэтин кытаанахтык туһуууга бу Сокуон ури-ты суолталаах. Бийи-р коллективка олохсуйан уһунуук үлэ-бэс, эп-гизитиһин өйдөөһүн, бос-тууларынан бастыг дь-оһу туруоруу элбэги бы-лаарар. Бийиги коллек-тивтыгыгар кэлин үс сылга ити көрдөбүл кы-таанахтык туһуулар. Ол да иһин көрдөрүүлэр-бит эри-бэххэ үрдүк буоллулар. Араатар ити-

тэн салгыт госуударство-го туттарыллар ыччат сүөһүнү уотууга эвено-уэлэтин опытын кытта би-лиһиннэрдэ. Кара Маркс датынан совхоз Бахсытаагы от-делениета үтүү ыаһын, госуударство атылааһын сорудахтарын толорууга улаахан хаалыһын та-наарда. Ити биһирин ү-кү-сүн ыахтар кытарба-һынара элбэһинэн бы-лаарыллар, оттон кыта-рааһын ааспыт сылга ис-кусственнай сизмэлэһи-ни тэрийиңэ үлэ мөл-төхтүк тэриллэбиттэн тахыста. Бу туһунан пле-нумна оройуоннаабы партийнай тэрилтэ реви-зионнай комиссиятын чи-лиэнэ, Бахсы сельсове-тын исполкомун предсе-дателэ В. Р. Иванов си-һилин испэстэ. Киин итиннэ салгыт дьон олоһор сиринэн, агита-наларынан, үлэ-бэс тэ-рийиң опытын кытта би-лиһиннэрдэ. Агитаннан үлэ былаана сельсовет исполкомугар бигэрэти-лэр. Итиннэ таһынан үгүс зоналар араас бэсидэ-ниилэргэ, сүбэлэһиңгэ мустаналлар. Уолсайынан агитаналар иитэр үлэ кииннэринэн буолбутта-рын испэстэ.

Оройуоннаабы партий-най тэрилтэ ревиизионнай комиссиятын чилиэнэ, культурнай-сырдатар уч-реждениелардаагы пар-тийнай тэрилтэ секретара М. А. Герасимова ит-тэр үлэ идеяны-теорети-ческай таһымын үрдэ-тинтэ этинтин туһаайда. Партия идеологияда ма-ассабай — поли-тическай үлэтин бийи-р тутуах салаатынан бу-олар бу үлэ-бэс улахан бол-омто уурулар. Оройуон библиотечнай специалис-тарынан сөптөөхтүк хаач-чыланна. Оттон кулууп-тарга анал үөрэхтээх специалистар арыахтар. Ол да иһин кадрдар кэ-лэ-бара туруулаара элбэх. Концердар репертуарда-

ра дьаһаны, ардыгар быһах темаларга ана-наллар. Сельский Куль-тура дьизэлэрин анал үө-рэхтээх кадрдарын бэ-лэмнээһингэ совхозтар быһаччы кыттыах, ыч-чаттары дуоһабардаһан үөрэттэриэх кэригнээх-тэр. Араатар итиннэ салгыт культурнай-сыр-даттар учреждениелар ма-териалнай базаларын кэпсэтингэ, тэхерество-лары булуу, агитацион-най-культурнай биригэ-дэлэри тэрийиң сорукта-рыгар тохтоото.

Райсовет исполкомун норуот үөрэтириниң тэ-риити сибээсидэ М. Р. Сысоловтин үөрэ-ти систематыгар боч-чумнаах уларытылар буолбуттарын ыйан ту-ран, үөрэтиччилэри идэ-бэ туһаайыагы сүүрүн болгоһотун уурда. Оро-йуонга производственаа үөрэхтэһин саалааһы-та бэлэччэ буолла. Ол эрээри сорох хаһаайыс-тыбанай салааагылар бу дьаһалаа боччумнаа-дыри күүтүүнээх дьа-һаллары ылбаһка оло-роллар. Көһнөрү үөрэтэр кабинеттары тэрийиңнэ, бийи-р элэ тракторынан көмөлөһүүнэн бу улахан боччууос кыһыан быһаа-рыллыбат. Маһааха чоп-чу улахан көмө оһоһу-лара наада. Кэлин сылга үлэ уонна сыһыалан-лаабырдарын тэрийиңгэ оройуонга үчүтэй саа-лааһынар баар буоллу-лар. Быйыл 19 лаадырга ангарда өтүлэтигэр 1009 үөрэтиччи тардылынна. Хатыһы, Ойулуун, Кы-таанах нэһиликтэригэр лаабырдар базаларын кэпсэтингэ сыллата бы-лааннаах үлэ барар. Ол да иһин үөрэтиччилэр чыччы дуоһууа сыһыа-наалар, үлэниллэр да-һы. Бу үлэ сир аһын былааннаахтык тэриллэ-рэ маһааха чопчу дьа-һаллар бэлэттэнэллэрэ наада. — диэтэ киин.

Дакылаакка бийиги партийнай тэрилтэбит аадырыһыгар этилибит критическай этиннэр сөп-төөхтөр. Үлэ-бэс итэрсэ-быһааһа, дыссиплини-нэ-тэ суох быһыы таһаары-лылар иитэр үлэ көр-дөбүлгэ этилибэттэригэр барарыттан тахсар. Ити-ниэхэ бийи-р үкүсүн кадр-дар олохсуйан үлэ-бэс тэ-рээ өксүгүннэ огорор. Маһааха боччумнаах кө-мө оһоһууларын күүтэ-бит, — диэтэ ССКП рай-комун чилиэнэ дьа-уот, коммунальнай хаһаайыс-тыба производственай управлениетин биригэ-дэлэри, партийнай тэрил-тэ секретара Г. А. Песте-рен.

Иччаттар ортолоругар политическай, экономи-ческай билиһлэри тар-та-тыагы ааспыт үөрэх сы-лыгар 33 комсомольскай оһууоллар тэриллэн үлэ-лэбэтигэр. Ол эрээри занятиелары көгүтүү олус маассабай. Бу орду-к Чакырдаагы, Хадаардаа-гы, Рапотаагы, киин ба-лыһаагы комсомольскай оһууолларга сы-һыаннаах. Занятиелар көдүүстэрин үрдэтиңгэ истодическай совет кү-түүнээх көмөнү огорбо-то. Иччаттар ортолоругар дьинээхтик итэн-тонон үлэ-бэс итиннэ партийнай тэрилтэлэр күнэтэ көм-өнү тэрийбэттэр. Бу туһу-нан ЫВСЛКС райкомун иккис секретара А. Д. Дьаковскай эттэ.

ССКП райкомун чилиэ-нигэр кандидат, «Мын-даааааа» совхоз дирек-тора В. П. Чичигинаров Чурапчы — Мындааааа суолун огоруу кэпсэ-сылларга кыаллыбата-рын, электро-уот, сибээс үлэ-бэс итиннэ боччумнаах көдүүстүлэр баалларын ыйан туран, иччаты үлэ-бэс уһуууга идэлээх кадрдары бэлэмнээһингэ совхоз дирекциятын ин-нигэр турар соруктары кытта биһирэбиллэрдэ, ону-тэнэ ыраах сирдээх-уот.

таах отделениеларга оро-йуон киинин тэрилтэ-рин шэфтэһилэрин олохтоһонунга санаада-рын атаастаста.

Буруйу огоруу элбэ-дэ, туох ханнык киинэ, итиннэ үлэ тэрээһинэ си-һиңгэ суобууттан тахсар. Бийи-р дьонун дьону кыт-та чопчу үлэ-бэс итиннэ су-бун кэриэтэ. Сорох пар-тийнай тэрилтэлэр му-нахтарыгар дьону кытта үлэ боччууостара аһа-дыһаах дьүүлээһини, миһээн дьүүлээһини, тэ-р. Холобур, «Сельско-техника» холбоһуунаагы партийнай тэрилтэ му-нахтарыгар үлэ сүүрүн салааларын хабаан боч-чууостар сүүрүдэһи-былааннаахтык тэрил-лэ-бэттэр. Оттон итиннэ-ческай үлэ тутуах боч-чууостара умнууга улаа-дарылыбыттар. Оһи-нэ-дөр быйыл сыл ангарда-бы үлэ былааннаах иитэр үлэ-бэс сыһыаннаах боч-чууу дьүүлээһинэ, кө-рүлүбүтэ төрүт да толо, руллу-батах. Таһаары-тыгы суут, доброволь-народнай дружина үлэ-ригэр хонтуруол олох-томмот. Ити барыта ит-тэр үлэ боччууостарын быһаарыагы, үлэ дьыс-пелиннэтин туһууун боччумнаах көдүүстэ-дьяһаллар ылыллыбата-тарын өтөр. Бу туһунан пленумна ССКП рай-комун чилиэнэ, оройуон прокурора В. С. Васильев эттэ.

Пленум үлэтигэр ССКП обкомун пропаганда устуна агитацияда от-дэ-лын сибээсидэ А. А. Копов кыттыһын ыла-уонна ССКП КК бэс ыйы-наабы (1983 с.) Пленум идеологияда, маассабай-политическай үлэ-бэс ыйыларын олоххо ил-лэригэ оройуоннаагы партийнай тэрилтэ сорук-тарыгар киригик тохтоо-тыл эттэ.

Пленум дьүүлээһин-бит боччууоска туһан-наах уураагы ылына.

Сүөһү аһылыгын соботуопкааһыңга атырдыах ыйын 1—15 күннэринээби буурдааһыннаах икки нэдиэлэбэ совхозтар, отделениелар уонна звенолар СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЙ КУОТАЛАҤЫЛАРЫН УСУЛУОБУЙАЛАРА

Буурдааһыннаах икки нэдиэлэбэ социалистическай куоталаһы кыайылаахтарынан сезоннаагы былааннарын оттооһунга 35 бырыһыантан, сии-лэстэһин былааннарын 75 бырыһыантан итэ-дэ-дэ суох толорбут үрдүк көрдөрүүлэри ситиспит совхозтар уонна отделениелар аадылаллар. Сезонаагы былааннарын оттооһунга 35 быры-һыантан итэ-дэ-дэ суоһун толорбут звенолар түмүгү таһаарыагы учуоттанааллар. Куоталаһы кыайылаахтарынан наараадааһын миннык олохтоһор. Кыайылаахтарга ССКП райкомун уонна райсо-вет исполкомун бочуотунай грамоталара тутта-рыллар. Совхозтарга бастакы миэстэни ылбыкка «Нива» автомашина фондата анаар. Отделениеларга бастаабыкка МТЗ трактор, иккис миэстэ-рээххэ — Т-16 трактор фондаты анааллар. Звеноларга кэлим механизациялаахтарга баста-

кы миэстэни ылбыкка «Жигули» автомашина, ик-кис миэстэбэ мебель (стенка) фондаты бэриллэр. Механизированнай ангардаах звеноларга бастакы миэстэбэ «Москвич» автомашина, иккис миэстэбэ мебель (стенка) фондаты анааллар, үһүс миэс-тэбэ дойду устун күүлэйдэһингэ туристическай путевка туттарыллар. Кө-лө-илин звеноларыгар бастаабыкка — Иж-Юпи-р 4 К мотоцикл, иккис миэстэ-рээххэ — мебель (куукууа набора), үһүс — мебель фондаты ана-наллар, төрдүс миэстэбэ — дойду устун туристическай путевка. Или звеноларыгар бастаабыкка «Дружба» эрби, иккис миэстэбэ — мебель фондаты анааллар, үһүс миэстэбэ — дойду устун туристическай путевка тут-тарыллар. Үлэ уонна сыһыалан лаабырдарыгар бастакы миэстэбэ мебель фондаты анаар, иккис миэстэ-рээххэ туристическай путевка туттарыллар.

Казахской ССР. Актю-бинскай уобалас «Иль-чевскэй» совхозугар тех-ника комплексын киэ-дэ-дэ бөлөмнээһин сүөһү аһы-рудахтарын механизатор-лороллоругар кыагы биз-пресстэнэр уонна түүтэ-сүөһү иитэр

Фермаларга аадыллар аһылыгы бөлөмнээччи-лар быйыл сайын бары-та 20 тыһ. тонна от со-ботуопкааһыгар эбэһэ-ристибэлээхтэр. Ол аһы-лык балтараа сыллаах-нуорматыгар тэһнээр. Снимокка: дойду аһы-Д. КАРАЧУН фотота-фотохроника)

Мэччирэнтэн — өлгөм үүтү! КИМ ТӨНӨ ҮҮТҮ ЫЫРЫЙ?

(ОТ ЫНЫН 23—29 КҮННЭРИНЭЭБИ ТУРУГУНАН)

Совхозтар, отдасыналар	Фур. ынах	Ылар ынах	Күннээр валон. үүт а (ц)		Күннээр үүт (1 ынах- ха) кг		Күннэ тут- тарылар үүт (ц)	То- рөөб. ынах	Салт. ынах
			1982 с.	1983 с.	ыа[м.	ф]ы			
Карл Маркс	1922	1588	156	149,4	7,7	9,4	132,3	1486	1603
Одбулуун	618	480	46	45,3	7,3	9,4	38,0	414	550
Алукудай	635	373	53	52,1	8,2	9,0	48,3	573	555
Бахсы	669	535	57	52,0	7,7	9,7	46,0	499	498
Субуруускай	811	644	55	56,5	6,9	8,7	50,3	639	823
Хатылы	382	294	29	25,0	6,5	8,5	22,3	275	396
Чолтоно	423	350	27	31,5	7,2	8,8	23,0	364	427
Эрилик Эристини	1886	1467	136	128,2	6,7	8,7	120,4	1290	1557
Холтоно	520	346	34	32,6	6,2	9,3	31,6	282	494
Халаар	469	352	35	35,0	7,4	9,9	30,4	342	372
Хайахсыт	458	359	33	29,5	8,4	8,2	26,0	298	355
Чакыр	439	409	34	31,1	7,0	7,6	24,8	366	346
«Чурапча»	1360	1033	83	78,5	5,7	7,5	75,5	1090	1185
Сылан	680	563	48	41,0	6,0	7,1	40,0	587	682
Килдиги	360	240	18	17,5	4,8	7,2	16,5	280	282
Арылаах	320	230	20	20,0	6,2	8,6	19,0	223	221
«Мылдагалы»	969	752	68	67,0	6,9	8,9	65,0	775	831
Волугур	500	435	41	40,0	8,0	9,1	39,0	430	475
Соловон	469	317	27	27,0	5,7	8,5	26,0	245	356
Оройуон үрдүмүн:	6918	5484	497	479,6	6,7	8,6	443,4	5280	5999
1982 сылга:	7069	5729			7,0	8,6	455,3	5451	6646

ТЫА ХААЛАНЫСТЫБАТЫН УПРАВЛЕНИЕТА.

Оройуон билдирээх мунуунасыт. Марфа Васильевна Никитина (снл. мөкс) Эрилик Эристини аатынан совхоз Хадаарыт-тар Вэро фермада стар-шайдыгыта ханы да сыла буолла.

Экин слайар коллек-тив билдирэ оройуонга, ону алаан республикада бастынан көккөлөрүтүр ийэр. Бэрээр мэччирээт аспыт икки ыйытар хас бирдии фуражынай ынах-тарыттан ортотунан 585-дин кг үрүмилэни ылан, рафинатарыт 22-дин кг тучардылар.

Марфа Васильевна Со-лово мэччирээт ыйытар-тар ынарын ахсыттан 756-дым кг үүтү ылан эбэһэтэлиститиэтин 165-тин кг аһарда. Ол ийи-тэр аспыт ыйга хас бирдии ынахтан 407-дин кг үүтү ыла.

В. РУФОВ фотота.

ҮКСЭ ВЭЙЭБИТИТТЭН ТУТУЛУКТААХ

Мин пенсияда тахсыах-пыттан ыла Болгомо от-делениетин «Эрич» ком-сомольской-ыччат ферма-тыгар наставниктыбын. Билигин Ийардээх сайы-лыгар баарбыт. Коллек-тивныт — эдэр. Үлэни-тэрбит үксүлэрэ оскуола-ны соторутаагыта бүтөр-бит ыччаттар. Холобур, старшайбыт Лютика Ле-бедева бу фермада иккис сылын ынаһыксыттылар. Оттон уолаттар Владимир Бушуев, Роман Седали-цев уонна Егор Монас-тырев ынаһыксыт ил-тин иинэ сана баһылаан эрэр дьон. Ошон ыары-баталлара, билбэттэрэ-көрбөттөрө ханна барыай, баар суол. Ол эрээри үлэ-нииргэ дьулуурдара, ба-далара улахан.

Билигин сарсыарда 8 частан үлэниир буолам-мыт, эрдэ туруохпутун маада. Ону киһи эрэ ба-рыта сөбүлүүр буолбатах. Утуйалларыт, холкуук-сидьаалларыт ордорор дьон ына баар буолаач-чылар. Ойнуктары кыт-та тапсан үлэниир, про-

изводства үчүгэй тү-мүктэри ситиһэр ыара-хан. Мин бэйэм 18 ынах-таахпын. Хас бирдиилэ-риттэн күннэ ортотунан 17-дин кг үүтү ылым. Этэһэһини, ынах син-ниһи, массажтааһыны алам ахсын кичэйэн оноробун. Ордук эбин аһылыка улахан болжотобун уу-рабын. Тоҕо диэтэххэ, мэччирэниит халтаг уон-на кыарабас буолан ынахтарбыт үүт киирэр-гыны тоҕо-хана аһаабат-тар. Онуоха эбин куйаас күннэр буолан ыаһыт таһнары түһэ сырытта. Ол эрээри нэдиэлтээ-ди уонна ыйдаагы гра-фиктытын бары кэриэте-толорон ийэбит. Ферма үрдүнэн мэччирээт икки ыйыгар хас бирдии фу-ражынай ынахпытыттан 589-туу кг үүтү ыан, эбэ-һэтэлиститиэтин 66-лымы кг тучардыбыт. Ол ийиһэр аспыт ыйга ынах ахсыттан үүтү ылы сору-дарыт 122 бырыһыан толордубут.

Ити ситиһиһэ коллек-тив хас бирдии чилиэ-

ни ынаһыгыта, үлэ-үтүе суобастаах сыһыана тирэх буолла. Бастын үлэһиттэрбит, эбин аһы-лыгы онороочу В. Н. Герасимов уонна ына-һыксыт, комсомолка Ва-лентина Монастырева пу-тевиканан бириэмийэлээн дойду төбөр сүрөбэр — Москвада күүлэйдээн, сыһыанан кэлдилэр.

Мин өссө бири тоһо-домоон этэхпин баара-бын. Мэччирээт ыйдары-гар өлгөм үүтү ылым бостуук үлэтиһэн улахан тутулукутаах. Маныаха, ыамы көтүппэт эрэ буол-бакка, мэччирээт таба-эттаран туһаны, күн-дөйд уратыларын көр-сөн сүөһүлэри сөптөөх-түк аһатын уонна сыһ-ныатын кырата суох суолталаахтар. Ити өттү-нөн ылаахха, биһиз хэ-һыс да сылын бостуук-туур Михаил Попов уон-на Семен Аржаков фер-ма ынаһыт толорууту-гар эми улахан өгө-дөөхтөр.

М. ПАВЛОВА,
манньыксыт.

От хомуура—ударнай үлэ фрона

Эбэһэтэлиститиэ туолуутун бэрэбиэркэлибит ТЫЛГА ТУРАР ИЭСТЭЭХПИТ

Оттоһунга оройуон киһини бары тэрилтэлэри-гар ыһырылаах «Сельхозтехника» холбоһук управлениета Е. А. Борисов коллектив от хомуу-ругар ылыммыт эбэһэтэлиститиэтин хайдах толо-рон ийэрин туһунан билиги корреспондентимыгар манньык көрсөтө:

— Ылыммыт сорукупт улахан уонна эппиэттээх: балаан ыйытар дьери 200 тонна оту сөргүтүп-калыахтаахпын. Дьэ ол ийин от хомуура садала-ныта Н. Е. Александров салайааччылаах 8 киһи-лээх бастайаннай зве-нону тэрийэн дьаарылаа эгэр алаастарга таһаар-быппыт. Киһилэр бу күн

көргө 50 тоннаны кэбис-тиһэр, ону таһынан 800-төн таһса бугуллаахтар. Уопсайынан, от хомуу-ругар холбоһук үлэһит-төрө бука бары кыттал-ларыт ситиһэ сатыыбыт. Анал график онорон, мунуу-ута уонна уу отун охсууга нэдиэлэ ахсын 12-13 киһилээх күргүөм-нээх тахсылары тэри-

йэбит. Билигин автопар-ка итиннэ өрөмүөнүүр мастерской механизатор-дарыттан сүүмэрдөмүт биригээдэни от кэбиһи-тигэр таһаардыбыт. Ки-һилэргэ биэр тракторы сыһаардыбыт.

Коллектив уопсай му-наһыт баһаарыгытынан сүөһү сүрүн аһылыга күөх, сүмэһинтөөх эрдэ-һиэ оттуур соруугу ту-руоруммуспут. Ону то-лорорго үрдүк эппиэти-нэстээхтик үлэһиттэр кы-һаллабыт. Ошон биэрбит тылбытын толоруохпут диэн бигэ эрэллээхпит.

АНАРАРГА ДЬУЛУНАБЫТ

Суут-сидьэстийэ орган-нарыт коллективтарга бы-һыл атырдах ыйын 10 күнүтэр дьери шэфтээх Эрилик Эристини ааты-нан совхозка 50 тонна үкүгэй халыктылаах оту сөргүтүпкэлээн тут-тарыахтаахтар. Ити эбэ-һэтэлиститиэтин толорор иннигэн солбуна сыл-дьан үлэһиттэр 18 киһи-ни сүүмэрдээн Мэлдьэх-си биригээдэтигэр Мара-лыкка дьин сиргэ таһаар-

быппыт. Бу күннэргэ от-туттарбыт былааннарын аһарыттан ордуун то-лордулар. Ошон хаалбыт 20-чэ тоннаһы аны уон-ча хонугунан толорор кыахтанпыбыт.

Билигин коллективтар-быт партия обкома уон-на Саха АССР Минист-рдэрин Совета республи-ка бары үлэһиттэригэр таһаарбыт ыһырылары-гар дьаалаан эппиэт-

тэһинэр, атырдах ыйын 20 күнүтэр дьери былаа-ны таһынан экин 10 тон-на оту сөргүтүпкэлэһи-рэ эбин эбэһэтэлиститиэ-э ыланнылар. Ошон ылым-мыт сорукуптун болдьо-бун итиннэ толорорго ба-ры күүһү уураң, ис кыахтары толору туһанан үлэһиттэр дьулуһабыт.

Н. АТЛАСОВ,
партийнай тэригэ-секретара.

Одбулуун арыс кы-лаастаах оскуолатынаады «Маяк» үлэ уонна өмү-с-палат лаабыра оройуон-га биэр үкүгэй тэрээ-һиннээгини биллэр. Ыл-ыл манна 47 оҕо сын-һыанар, үлэһит. Сала-лааччынан физика учуу-тала П. В. Константинов аһаммыта. Онтон рабо-чай С. Д. Седалицев ха-лас да сылын настав-никтыһар.

Будьурхай төбөлөөх ийрэлэр тастарыгар от ураһалар, балааккалар, кылбаспыт санка дьаалар тураллара ыраахтан көс-төр. Билигин лаабыр хунгээри дьуһурунайда-ра Анна Павлова уонна Варя Колесова көрүстүлэр. Остолобуой уһун субурба остуолугар хонуу сибэк-кылорун үчүтэйкээн бу-кеттара уурулабыттар. Соторутаагыта өлөлөр тө-рөөбүт күнүрүн бэлэ-һэтиттэр үһү.

Киһыл мунуктарыга үлэ-көбүлүүр тылдар-даах плакаттар, «Отчү-дүм» истизинэ ханыта ыйаммыттар. Долбуурга саахымат, дуобат, киһи-гэлэр уурулабыттар. Өлөлөр библиотекаларыт-тан Даниэль Дефо, Ан-туан де Сент Экзюпери, С. Маршак, А. А. Милн, уо. д. а. бэртээхэй суру-йааччылар кинигэлэрин лааһаххын сөл.

Карл Маркс аатынан совхоз Бахсытаады от-делениеттар М. М. Мест-ников салайар көлө-илин эвенота быһыл 360 тонна оту сөргүтүпкэлэһтээ-һын 20 тоннаан аһары-толорорго үрдэтиллибит эбэһэтэлиститиэ ыланан үлэһит.

«МАЯК» ЛААБЫРГА

— Сыһыалан кэммити-гар спортивнай сенция-ласта дьарыктанабыт, те-хенизор көрөбүт, сөтүө-лүүбүт, киһиэ ааба-дизин көпсөһүлэр кыр-дыттар. Спортивнай сен-циялары өлөлөр бэйэлэрэ таһаараллар. Лаабыр фи-зиктан «Манчаары» спортивнай кулууп пред-седатела Аркадий Аржа-нов таһаардыбыт.

Өлөлөргө анаан совхоз бийыл икки дьизин тут-тарбыт. Билигин В. Гри-горьев 5 киһилээх бири-гээдэти ону ситэрэ сыл-дьар.

Оддур лаабырдарыт-тан балаача тэйиччи баар Арыс Улагата дьин салааска оттууллар эбит. Ыраахтан көрдөххө, кы-һыл, күөх, араас таһа-һык өлөлөр ходоһаны биэр ына ыһыллан туо-рахтына сылдылар. Со-рохтор бугулу наһыла-бада көтөһөн таһаарал-лар, атыттар киһилэр хаалларбыт отторун кы-раабыллылар.

Кэбиһилээх от таһы-лар тийиһитигэр уот кугас оҕуһу миннэ. Саларыттар толору от сийбэн Афоня Гулаев сийбэн кэлэр. Киһи бы-

һыл V сылааны бүтөр-бит. Салайааччылар Па-влов Васильевич хойуу-сту логлоччу атырдах-таан ылан үөһэ кыра-тар ону түстөөчү Алеша Шадрин наадалаах сирин дьэки сыһарытар.

— Ылааммыт 110 тон-на. Ону таһынан 5 км күрүө тутуохтаахпыт. Маһын өлөлөр бэйэлэрэ сөргүтүпкэлэһиллэр. Ки-лометр холобурдаагы отордубут. Билигин ку-раан күннэри өрөсүһэн, күүһү барытын онко уур-дубут. Ол кэриэтин ар-дах мэхэйдөөртүгэ кү-рүө тутууттар бары са-ба түһүөхпүт. — диэн Павел Васильевич. Эдэр отчуттар отделениера бас-таһынан графика киир-биттэрэ. Билигин туру-гунан 64 тонна оттонну-лар.

— Ылырынан киирпич-чэ үктээһинигэр үлэһэ-һитим. Үлэ уонна сын-һыалан лаабырыгар бы-һыл бастагы сылбын сыдыабын. Лаабырбын олус сөбүлүүбүн, — диэн көлөһүр Туйаара Григо-рьева. Оттон лаабырга 3-үс 4-үс сылаарын сөбү-төн сыһыанар өлөлөр маннь аһыада суохтар.

Одбулуун отчут өлө-лөрүн төрөөбүт совхозта-рыгар көмөлөрө итинник.

М. МИХАЙЛОВА,
халыат аналч. мөрт.

Чиппили үрэбэр

Карл Маркс аатынан совхоз Бахсытаады от-делениеттар М. М. Мест-ников салайар көлө-илин эвенота быһыл 360 тонна оту сөргүтүпкэлэһтээ-һын 20 тоннаан аһары-толорорго үрдэтиллибит эбэһэтэлиститиэ ыланан үлэһит.

Коллектив билдирэ Чиппили үрэтин үүнүү-лээх холуһаларыгар от-туур. Вэрэһэни туруту-нан киһилэр графикта-рын 8 тоннаан аһарды-лар. Маһна төһүү үлэ-һиттаринан оустарааччы И. В. Тарабукин, кэби-һээччи Н. Ф. Слепцов

уонна түсүт И. П. Слеп-цов буолаллар.

Ходоһа хоһууттара бу күнүтүгэ М. М. Вараш-ков эвенотун кытта со-циалистическай куотала-һыла киирсэн тоһим-нээхтик үлэһиттэр.

А. СЛЕПЦОВ.

